

Francisco Suárez, S. J.
DISPUTATIONES METAPHYSICÆ III¹

SECT. II

How many attributes of being there are and what order they preserve between themselves (*Quot sint passionis entis et quem ordinem inter se servant*)

1. *The reasons delivered for the unsettled question.*—People are generally accustomed to number six transcendentals: being, thing, something, one, true, and good. From which it seems to be inferred that there are five attributes of being, because so many, but not more, are predicated which are converted with it. It is to the contrary, however, because not all those can have the character of an attribute and besides those others can be thought of by us. The first can be shown from what was said, because a thing only expresses the quiddity by the formal [nature] of the thing, and the established or real essence of being. [This, however, is not a property, but rather the essence, of being.] Hence, many suppose that thing is more essentially predicated rather than being itself. Similarly something, when it is distinguished immediately from nothing, it seems that nothing else most formally is signified than the very being itself. For in the same way the word seems something and having some quiddity; this formal signification, however, coincides with the signification of thing and of being.

Rationes reddunt quaestionem ancipitem.—Solent communiter sex transcendentia numerari, ens, res, aliquid, unum, verum, bonum; ex quibus videtur colligi quinque esse passionis entis, quia tot sunt praedicata quae cum illo convertuntur, et non plura. In contrarium autem est, quia neque illa omnia possunt habere rationem passionis et praeter illa possunt alia a nobis excogitari. Primum probari potest ex dictis, quia res solum dicit de formali rei quidditatem, et ratam seu realem essentiam entis;² unde multi censent magis essentielle praedicatum esse rem quam ipsum ens. Similiter aliquid, cum distinguatur immediate contra nihil, nihil aliud formalissime significare videtur quam ipsummet ens; perinde enim dictum videtur aliquid ac habens aliquam quidditatem; haec autem formalis significatio coincidit cum significatione rei et entis.

2. Secondly it is proven, because it seems that besides those other common [attributes] are predicated of all being, as, for example, to endure and to be somewhere. For these are necessarily concomitant to all being. If you say that these do not agree with being except insofar as it exists and this being a discussion of being according to itself abstracted from actual existence, it is contrary to this because even these properties of endurance or local presence can be considered according to themselves abstracting from actual existence and as such are understood to have connection through themselves with being. Hence, just as this predication ‘being is one’ is perpetually true freed from the bond with time, so also is this: ‘being has endurance or local presence’. There is, however, a special difficulty concerning itself being of actual existence, for it seems to be a certain property of being itself according to itself having been taken up, because it does not agree with it essentially not entirely *per accidens*.

¹Latin text is from: http://homepage.ruhr-uni-bochum.de/Michael.Renemann/suarez/suarez_dm3.html .

²Cf. editionem Bibliotheca Hispanica de Filosofía, Madrid 1960, Bd. I, S. 464, Fussnote: “En algunas ediciones, por ejemplo en la de B. Colosino, sigue a *entis* esta cláusula: *haec autem non est proprietas, sed potius essentia entis*. (N. de los EE.)”

On the other hand, besides these simple attributes, it seems that there are other complex or disjunctive [attributes]. For just as it can be called a property of number that it is equal or unequal and of quantity that it is finite or infinite, so also it can be called an attribute of being that it is finite or infinite, actual or potential, and so on.

Lastly, if, as was said, negations or habitudes of reason suffice for attributes of being, these will be able to be multiplied to infinity. For example: being the same, not being impossible, being lovable, being intelligible, etc.

Secundum probatur, quia praeter illa praedicata videntur alia communia omni enti, ut verbi gratia, durare et esse alicubi; haec enim necessario comitantur omnia entia. Quod si dicas haec non convenire enti nisi ut existenti, hic autem esse sermonem de ente secundum se abstrahendo ab actuali existentia, contra hoc est quia etiam illae proprietates durationis vel localis praesentiae possunt secundum se considerari abstrahendo ab actuali existentia, et ut sic intelligentur habere connexionem per se cum ente; unde, sicut haec praedicatio: *Ens est unum* est perpetuae veritatis absolvendo copulam a tempore, ita et haec: *Ens* habet durationem vel praesentiam localem. Est autem specialis difficultas de ipso esse actualis existentiae, nam videtur esse proprietas quaedam ipsius entis secundum se sumpti, quia non convenit ei essentialiter nec omnino per accidens. Rursus praeter has passiones simplices videntur esse aliae complexae seu disiunctae; sicut enim proprietas numeri dici potest quod sit par vel impar, et quantitatis quod sit finita vel infinita, ita entis passio dici potest quod sit finitum vel infinitum, actu vel potentia, aut similia. Ultimo, si ad passiones entis, ut dictum est, sufficiunt negationes seu habitudes rationis, hae poterunt in infinitum multiplicari, ut esse idem, non esse impossibile, esse amabile, esse intelligibile, etc.

The resolution of the question (Quaestionis resolutio)

3. *The attributes of being are only three.*—This question alone is proposed so that we may recall this discussion concerning the attributes of being in certain chapters, and therefore it should briefly be said, if we speak strictly and do not insufficiently devise the necessary distinctions, such three are the proper attributes of being, namely, one, true, and good. For that these three are distinct from each other at least by a formal concept that is either negative or positive, either real or conceptual, anyone can easily persuade himself.

First, from the common opinion of all who write about this matter. Second, from the common way of conceiving and from the signification and interpretation of the very words. For ‘one’ as such only signifies that the thing is in itself complete and undivided. Hence, it formally adds a negation, by which it is distinguished from the true and the good. These, moreover, are distinguished from each other, because ‘true’ expresses an adaptation or disposition to the intellect; ‘good’, however, to the will or appetite as agreeable to it. It expresses this either formally or fundamentally. These, however, are very different natures or dispositions. Which, moreover, can easily be declared from the contraries: for unity is opposed to multitude, goodness to badness, truth to falsity. These, however, are very distinct. Finally, from the things which we will say in particular concerning these attributes, this will stand more evidently. And at the same time we will show that whichever of these attributes agrees with all being and this is converted with being. Therefore, there are these three attributes of being.

Passiones entis tres tantum.—Haec quaestio solum proponitur ut tractationem hanc de passionibus entis ad certa capita revocemus, et ideo breviter dicendum est, si proprie loquamur et non fingamus distinctiones minime necessarias, tres tantum esse proprias passiones entis, scilicet, unum,³ verum et bonum. Quod enim hae tres inter se distinctae sint saltem

³Replacing the period with a comma here, in accordance with the Vivés edition.

ratione formali, sive illa sit negativa, sive positiva, sive realis, sive rationis, facile quis sibi persuadebit. Primo, ex communi sententia omnium scribentium de hac materia. Secundo, ex communi modo concipiendi et significatione ac interpretatione ipsarum vocum; nam unum ut sic solum significat quod res sit in se integra et indivisa; unde formaliter negationem addit, in quo distinguitur a vero et bono. Haec autem inter se distinguuntur, quia verum dicit adaequationem vel habitudinem ad intellectum, bonum autem ad voluntatem seu appetitum tamquam conveniens illi, sive hoc dicat formaliter sive fundamentaliter; haec autem sunt rationes vel habitudines valde diversae. Quod etiam a contrariis facile declarari potest: nam unitas opponitur multitudini, bonitas malitiae, veritas falsitati; haec autem valde distincta sunt. Tandem ex his, quae in particulari de his passionibus dicemus, hoc evidentius constabit, simulque ostendemus, quodlibet istorum attributorum convenire omni enti atque ita converti cum ente; sunt ergo hae tres passionis entis.

4. *Thing and being do not hold themselves just as essence and attribute.*—Moreover, that besides these there are no others can be gathered from the doctrine of St. Thomas. For although he often numbers these six transcendentals and declares their nature and sufficiency (for example in *de Verit.* q. 1, a. 1, q. 21, a. 1, and many other places), nevertheless, when he deals in particular with these properties, he never discusses any but these three, as is clear from [*ST*] Ia.5.11 and 16 and in the mentioned disputed questions . . .

Res et ens non se habent sicut essentia et passio.—Quod autem praeter has non sint aliae, colligi potest ex D. Thomae doctrina; licet enim saepe numeret illa sex transcendentia, eorumque rationem et sufficientiam declaret, ut q. 1 de Verit., a. 1, q. 21, a. 1, et saepe alias, tamen, cum in particulari agit de his proprietatibus, nunquam tractat nisi de illis tribus, ut patet ex I, q. 5, 11 et 16, et in dictis quaestionibus disputatis. Potestque in hunc modum declarari ex dictis: nam res et ens iuxta communem usum tamquam synonyma usurpantur; et interdum de ente actu existente dicuntur, interdum vero ab actuali existentia praescindunt, quare neutrum est passio alterius. Cuius etiam signum est quod unum nunquam praedicatur de alio, et si ita praedicetur, censetur esse nugatio seu identica praedicatio. Alia vero praedicantur de ente, illique adiunguntur, ut adiectivum substantivo; sic enim dicitur ens unum, ens verum, etc.; ens autem et res substantiva sunt, neque possunt eo modo coniungi; signum est ergo unum non esse passionem alterius. Quod si velimus haec duo in eo rigore distinguere quo D. Thomas supra ex Avicenna illa distinxit, quod res praescindat ab existentia actuali et meram quidditatem significet, ens autem sumptum sit ab esse et solum dicat ens actualiter existens, sic constat rem non significare passionem entis, sed esse praedicatum maxime quidditativum. Et potius ens significabit aliquid extra essentiam, saltem in creaturis. Tamen etiam ens non poterit dici passio rei; existentia enim non est passio creaturae existentis, vel quia non manat ex principiis eius intrinsicis, sed ab extrinseco illi provenit, vel quia non convenit illi necessario ac per se; unde neque sub scientiam proprie cadit actualis existentia creaturae, quatenus actu pendet a voluntate libera creatoris; quid autem sit haec existentia et quomodo distinguatur ab essentia creaturae, res est obscura, quam infra tractando de ente creato in particulari disputabimus. Si autem, iuxta opinionem quamdam supra tractatam, ens non solum ut dicit actu existens, sed etiam ut dicit aptum ad existendum, distingueretur a re, prout absolute dicit habens quidditatem realem, sic ens esset prima passio rei; sed hoc supra improbatum est, quia in prima ratione quidditatis realis intrat aptitudo ad existendum, et in hoc primo distinguitur quidditas realis a non reali seu ficta. In his ergo duobus nulla passio entis continetur. Scio Averb., in sua paraphrasi, c. de Re, dicere rem significare non solum rem veram, sed fictam; sed hoc commune est enti, et solum est secundum aequivocam significationem. De qua et de aliis aequivocis significationibus harum vocum dicam in sequentibus.

5. ‘Something’, according to variant etymologies of the word, is a synonym of ‘being’ or of ‘one’. ‘Something’, on the other hand, can have a twofold etymology or interpretation. One is that the same thing is something which has some quiddity. For either this was the first derivation of the word or not, nevertheless, it seems by now to be accepted in general use in this sense. For ‘something’ and ‘nothing’ are considered to be opposed contradictorily or privatively . . .

Aliquid, iuxta varias vocis etymologias, vel entis vel unius est synonymum.—Rursus *aliquid* duplicem etymologiam seu interpretationem habere potest. Una est quod idem sit *aliquid* quod habens quidditatem aliquam; sive enim haec fuerit prima derivatio vocis sive non, tamen iam in communi usu in hoc sensu accipi videtur; *aliquid* enim et nihil contradictorie seu privative opponi censentur; nihil autem idem significat quod non ens vel non habens entitatem ullam; *aliquid* ergo idem est quod habens aliquam entitatem vel quidditatem. In hac ergo significatione constat *aliquid* non esse passionem, sed synonymum entis; idemque censetur etiam secundum formalem rationem et conceptum dicere de aliquo esse *aliquid* et dicere ens, et ita opinatur de hoc attributo Fonsec., IV Metaph., c. 2, q. 5, sect. 2.

6. But another etymology of this attribute is what St. Thomas mentions . . .

Alia vero etymologia huius attributi est quam tangit D. Thomas, cit. locis, scilicet, ut *aliquid* dicatur quasi aliud quid, quae videtur conformior primae impositioni huius vocis, ut constat ex latinis auctoribus, iuxta quam haec vox significat de formali *aliquid* distinctum ab ente, scilicet, distinctionem ab alio seu negationem identitatis cum alio. Hoc tamen sensu attributum hoc vel non est diversum ab uno, vel in eo includitur tamquam consequens illud. Unum enim dicitur quod est indivisum in se et divisum a quolibet alio, ut infra videbimus; ergo in ratione unius includitur illa negatio quae importatur in voce *aliquid*, vel ad illam revocatur, et ideo hoc attributum non ita auget numerum harum passionum ut oporteat de illo *aliquid* specialiter tractare; sed explicata ratione unius, et consequenter multitudinis, quae illi opponitur, et identitatis vel distinctionis, quae in eius ratione aliquo modo fundantur, explicatum manebit hoc praedicatum *aliquid*. Nam, licet negatio in illo conclusa possit distingui ratione a negatione inclusa in uno, quod unum dicat negationem multitudinis, *aliquid* vero solum dicat negationem identitatis cum alio, quomodo distinguuntur *unum et aliquid* a D. Thoma, q. 1 de Verit., a. 1, tamen quia posterior negatio in priori fundatur, et nullam specialem habet difficultatem in doctrina de his passionibus tradenda, non oportet eas distinguere. Dicunt vero aliqui, ut Iavellus, in tract. de Transcend., c. 3, *aliquid* dicere actuaalem divisionem ab alio ente, ita ut ante mundi creationem Deus esset unus, non autem *aliquid*. Sed hoc impropriissime dictum est; quis enim dicat ens non esse *aliquid*, propterea quod alia non existant? Immo in illo sensu *aliquid* non potest esse passio entis, cum non conveniat omni enti; ergo ut est passio solum dicit negationem illam in aptitudine et respectu alterius entis existentis vel possibilis, et hoc modo, ut dixi, in unitate fundatur et cum illa simul explicatur.

7. From what has been said, therefore, from the six transcendentals only the three numbered above are left, which can be attributes of being, of which St. Thomas deals sufficiently in the cited passages of *De Veritate* and q. 21, art. 1, because attributes of being should add something to being and cannot add something positive and real. Therefore, [it must add] either [something] negative or conceptually positive, either through denomination or agreeability to something extrinsic. The attribute of oneness is constituted in the first way, because that negation, [i.e.] of indivision in itself and division from whatever else, follows every being in accordance with itself and considered absolutely. And there is no other which necessarily agrees with every being as such. The other two attributes are constituted in the latter way: one through respect or agreeability to intellect, the other through a disposition or

agreeability to appetite and will. For these two faculties and no other are universal and respect every being under different concepts.

Ex dictis ergo sex transcendentibus tantum relinquuntur tria supra numerata, quae possint esse passiones entis, quorum sufficientiam tradit D. Thomas, cit. loco de Verit., et q. 21, a. 1, quia passiones entis debent aliquid addere supra ens et non possunt addere aliquid positivum reale; ergo vel negativum vel positivum rationis seu per denominationem aut convenientiam ad aliquid extrinsecum. Priori modo constituitur passio unius, quia negatio illa indivisionis in se et divisionis a quolibet alio consequitur omne ens secundum se et absolute consideratum, et nulla alia est quae necessario conveniat omni enti ut sic. Posteriori modo constituuntur duae aliae passiones, una per respectum seu convenientiam ad intellectum; alia per habitudinem et convenientiam ad appetitum et voluntatem; nam hae duae facultates et nullae aliae sunt universales, et respiciunt omne ens sub diversa ratione.

8.

Qualis inter passiones entis ordo servetur.—Atque hinc colligunt auctores, ex his tribus passionibus unitatem esse primam, quia est absoluta; convenit enim omni enti ex se, et non per denominationem ab alio extrinseco, neque proprie per relationem ad aliud, quam significant aliquo modo verum et bonum, quatenus convenientiam cum alio dicunt; absoluta autem sunt priora respectivis ex genere suo. Dices, etiam unum, ut dicit divisionem ab alio, importare habitudinem ad aliud. Respondetur primum de ratione unius non esse illam negationem, quod sit aliud a quo distinguatur, sed solum consequi ad unum quod sit aptum distinguere: Deus enim unus erit, etiam si nihil sit a quo dividatur. Deinde illa negatio non est relatio, sed potius negatio relationis; nam potius identitas est relatio, et illa est negatio identitatis vel certe est fundamentum eius, et consequenter non esse potest fundamentum alicuius relationis rationis. Denique, etiam si fingamus illam per modum habitudinis ad aliud, est de se prior aliis relationibus veri aut boni, quia est quodammodo abstractior, quia solum respicit aliud sub ratione entis, sic enim dicitur unum divisum a quolibet alio, cuiuscumque alterius rationis illud sit. Itaque Aristoteles, IV Metaph., c. 1, unum coniungit cum ente tamquam primam passionem; et D. Thom., I, q. 11, a. 2 ad 4, sentit post ens unum esse quod prius de unoquoque ente cognoscitur, quae latius tractant Soncin., IV Metaph., q. 24, et Iavel., tract. de Transcendentibus, c. 1.

9. *The collation between the attributes of being in perfection.*—Moreover of the other two transcendentals or attributes of being, true is prior to good, as St. Thomas teaches in [*ST*] Ia.16.4. And it is clear, because goodness is founded in a certain way in truth; for as health is good, it is supposed to be true health. For if it were imagined health, it would not be good. And likewise for other [goods]. Hence, true expresses order to the intellect, good to the will. The intellect, however, is a prior power to the will. That if anyone wishes also to compare these attributes in perfection and to ask which of them is more perfect, it can in the first place easily be responded, concerning formal [nature] and according to that which they add to being, neither expresses perfection, because they express or add nothing real to being itself. Hence, that which they compare is not under this concept, because the comparison supposes [something] positive. But where they signify in some way being itself and declare its nature, they copy entirely the same perfection of being, and thus even from this part they cannot be compared, because the comparison requires a distinctio.

Collatio inter passiones entis in perfectione.—Ex aliis autem duobus transcendentibus seu passionibus entis, verum est prius bono, ut docuit D. Thomas, I, q. 16, a. 4. Et patet, quia bonitas quodammodo fundatur in veritate; ut enim sanitas bona sit, supponitur esse

veram sanitatem; nam si sit ficta, non erit bona, et sic de aliis. Unde verum dicit ordinem ad intellectum, bonum ad voluntatem, intellectus autem est prior potentia quam voluntas. Quod si quis velit has passiones in perfectione etiam comparare et interroget quaenam illarum perfectior sit, potest imprimis facile responderi, de formali et secundum id quod addunt supra ens, nullam dicere perfectionem, quia nihil reale dicunt seu addunt ipsi enti; unde sub hac ratione non est quod comparentur, quia comparatio supponit positivum; quatenus vero significant aliquo modo ipsum ens eiusque naturam declarant, eandem omnino perfectionem entis exprimunt, et ita ex hac etiam parte comparari non possunt, quia comparatio distinctionem requirit.

The arguments are answered (Satisfit argumentis)

10. *Why six transcendentals are numbered.*—Therefore, to the first reason for doubting posed in the beginning it is responded the transcendentals are not numbered six because all signify distinct attributes of being, but some are distinguished for this reason but others only by diverse etymology or imposition of words . . .

Quare sex transcendentia numerentur.—Ad rationem ergo dubitandi in principio positam respondetur non ideo sex transcendentia numerari, quia omnia significant distinctas passiones entis, sed aliqua distingui hac ratione, aliqua vero solum ex diversa etymologia vel impositione vocis. Et ita distinguuntur res et ens, quia hoc ab esse, illud a quidditate reali sumptum est. Et similiter aliquid et unum ex prima impositione distinguuntur, quod unum ex negatione divisionis in se, aliquid vero ex negatione identitatis cum alio dicta sunt; in re vero eandem passionem significant, quia illa duo ad perfectam unitatem requiruntur.

11.

Ad aliam vero partem qua probatur has passiones esse plures, respondetur primum de *duratione* fortasse non esse quid diversum ab existentia actuali; et ita eadem erit de utraque ratio. Quod si forte ex natura rei distincta est in creaturis, merito non numeratur inter passiones entis, quia est speciale quoddam ens, ut infra suo loco videbimus. Et idem dicendum est de *praesentia* locali; nam ut est *modus* aliquorum entium, speciale praedictamentum constituit, ut infra etiam dicemus. De illis autem disiunctis, finitum vel infinitum, etc., dicendum est, vel proprie non esse passiones entis in communi, sed potius esse divisiones eius: quia vel essentialiter contrahunt ipsum ens, quatenus ens est, vel certe neutrum membrum dividens illi convenit, nisi ut contracto seu determinato ad specialem aliquam rationem entis, ut de finito et infinito infra videbimus; vel certe significant diversos status eiusdem entis, ut esse in actu vel in potentia, ut infra etiam dicturi sumus; ubi etiam declarabimus quomodo existentia creaturae non sit passio eius. Vel certe hae proprietates disiunctae reducuntur ad simplices ut idem vel diversum ad unitatem.

12.

Aliquot rationis habitudines omnibus entibus communes, cur non passiones entis.—Ad ultimum respondetur posse quidem plures negationes vel habitudines rationis excogitari a nobis in ente, quae illis passionibus quae a nobis numeratae sunt, formaliter non explicantur, quomodo nonnulli dicunt *rem* esse passionem quae formaliter addit supra ens negationem entis ficti seu chymerici. Alii addunt *idem et diversum*, nam quodlibet ens habet relationem rationis identitatis ad se ipsum et relationem diversitatis ab alio, saltem a non ente seu ab ente rationis. Item fingi potest relatio similitudinis ad alterum, saltem fundamentaliter, ut, sicut aequale ponitur passio quantitatis, ita assimilabile (ut sic dicam) sit

passio entis; nullum enim est ens, quod non possit habere aliquid sibi simile aliquo modo, saltem analogice; et infinitae aliae denominationes huiusmodi possunt multiplicari, ut in argumento tactum est. Dicendum nihilominus est illas passiones sufficienter numerari, vel quia illae solae conducunt ad naturam entis explicandam et habent, tum in rebus, tum in usu hominum, sufficientem causam et utilitatem ob quam excogitatae sint et distinctae; vel, si quae aliae huiusmodi excogitari possunt, in his virtute continentur, vel ad eas revocantur.

13.

Res non dicit formaliter negationem entis ficti.—Quod igitur res de formali dicat negationem aliquam entis ficti, fictum quidem est et praeter omnem latinam significationem vocis et communem conceptionem hominum; nam res non est terminus negativus seu privativus, sed omnino positivus. Est etiam impertinens illa negatio, tum quia obscurius est ad explicandum quid sit ens fictum quam quid sit res; tum etiam quia si illa negatio necessaria est ad passiones entis, potius in *vero* fundanda est; dicitur enim verum ens quod non est fictum; vel, si formaliter sumatur in *uno* seu *aliquo* includitur; quia in negatione, quam dicit *aliquid*, includitur, ut sit divisum a quolibet alio, et consequenter etiam ab ente ficto. Eo vel maxime quod ratio entis ficti ut sic in negatione consistit; illud enim est proprie ens fictum, quod ita mente apprehendi potest ut in se involvat repugnantiam et impossibilitatem, quae est negatio quaedam, et ideo reale ens non proprie dividitur ab illo per negationem, sed formaliter per suam realitatem, ut latius disputatione sequenti in simili dicemus. Et eadem ratione excluduntur similes negationes, quae ex sola reflexione intellectus fieri possunt, ut non esse diversum a se, esse diversum ab ente rationis, non esse sibi inaequale et similes, quae et inutiles sunt et in infinitum multiplicari possunt et sunt mera opera rationis, quae non sufficiunt ad passiones entis, ut diximus.

14.

Atque hinc etiam constat non oportere addere inter passiones entis identitatem vel diversitatem, quia ut haec possunt formaliter dicere relationes rationis, non pertinent ad passiones entis, ut supra dictum est generaliter; quia tales relationes non per se conveniunt enti, sed extrinsecus tantum per cogitationem, reflexionem, aut comparisonem mentis; si autem sumantur quatenus in re habent aliquod fundamentum positivum vel privativum, sic sufficienter continentur sub unitate, ut infra dicemus. Et eodem modo reducitur ad unitatem similitudo (si haec communis est omni enti), nam si sumatur pro vera relatione, illa sine dubio non est passio, quia nec convenit semper omni enti, et cui convenit, non per se, sed ex accidente convenit. Et si forte dicatur creaturae existenti semper convenire, tamen etiam respectu illius erit quoddam accidens, sicut relatio creaturae. Si autem sumatur fundamentaliter, sic ad unitatem reducenda est; sic enim dixit Aristoteles similitudinem in unitate fundari. Denique iuxta hunc modum, ad *veritatem* reducitur denominatio *intelligibilis, significabilis*; ad *bonum* reducitur ratio *integri, et perfecti*, et denominatio *amabilis, appetibilis*, et similes; non est ergo necesse plures passiones confingere.